

Betænkelse ved at lade blive staaende, eller, da den ikke oprindelig har været indført i Loven, saa ved dette Endringsforslag at bringe ind i Loven. Ogsaa forekommer det mig, at naar man forudsætter, hvad der vist maa forudsættes, at der ved Benævnelsen „Arvefæste“ i Forslaget nærmest er at tænke paa det fortrinligste Arvefæste, Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, ja endog saa tildeels, som vi idag have hørt, med Ret til at udparcellere, — at altsaa, naar man tager Ordet „Arvefæste“ i denne Betydning, hvori det vist i det tilsigtede Forslag maa tages, saa kan Arvefæste maaskee nok i streng juridisk Forstand være at adskille fra Besiddelse som Selveiendom, men vil dog vist for den almindelige menneskelige Forstand og Betragtningssmaade vise sig som Noget saa ganske dermed sammenhængende, at det virkelig synes underligt i høi Grad, at ville tillade Afhændelse til Gien- dom, men derimod ikke til Noget, der paa et Haar ligner Gien- dom, alene med den For- skjel, at man har en uopsigelig Prioritet staaende i sin Gien- dom. — Hvad iøvrigt her er gjort gjældende for Selveiendom, derom har jeg først det at bemærke, at naar det gjøres gjældende for at fremstille Selveiendom som en Gjenstand, der skal meget stærkt fremmes, og fremmes ved lovgivende Foranstaltninger, saa vilde, hvis dette i Virkeligheden skulde blive Tilfældet, sikkert den nærmeste Folge deraf blive den, at de nye Selveiere diebliffelig skulle sig ved en temmelig betydelig Deel af det, de havde kjøbt, for derved at sætte sig i Stand til at udbetale og besidde Resten paa en fordelagtigere Maade; ja, jeg tør antage, at en saadan Udstyning i en ikke fjern Fremtid vilde gjentage sig endnu een eller to Gange; og saa vilde dette medføre stor Fare for, at Fordeleommene temmelig hurtigt vilde blive for smaa til at kunne have sig saaledes, som Selveiendom bør kunne have sig. Fremdeles, at saasnart vi fik Selveiendom saaledes ved kunstige Midler tilveiebragt, saa vilde det jo staae Enhver, der havde Penge, frit for at sammenkjøbe megen Jord, og saa ikke længere at fæste den bort, men lade den drive af Forpagtere, og saa vilde disse Forpagtere, efter al menneskelig Rimelighed, komme til at besidde

sig i en langt mere afhængig og underordnet Stilling, end den, hvori, i dette Diebliff, Livs- fæstene, besyttede af den ældre danske Lov- givning, befinde sig, end lige end Arvefæstene, som jeg, efter min Følelse og efter alt, hvad jeg kan overskue i dette Punkt, maa ansee for ligesaa selvstændige som Selveiere.

Derfor jeg ikke maa frygte derved at komme uden for Sagen, tør jeg maaskee tillade mig at berøre, at jeg ogsaa holder for, at Selveiendom skal fremmes, men jeg holder for, at naar den fremmes paa en saadan Maade, som ofte synes tilsigtet, ved temmelig stærkt gjen- nemgribende lovgivende Foranstaltninger, saa det gaaer noget hurtigt dermed, vil det vise sig, at det forholder sig ganske anderledes med den Art Selveiendom, som saaledes pludselig ligesom sneer ned over Folket og Landet, end det forholder sig med den mangeaarige Selveiendom, som den ærede 6te Landstingsmand for 6te Kreds (Holberg) nys omtalte, og som nu findes i Jylland: at det forholder sig anderledes med, hvad der pludselig i et stort Antal Tilfælde bliver indført under visse bestemte Forhold, end med hvad der gjennem Aarhundreder lidt efter lidt, under mange forskellige Forhold og ved mange forskellige Anledninger har udviklet og dannet sig; at den Mand, der bliver Selveier ved, om jeg saa maa kalde det, et Lykketraf og et Tilfælde, derved at Lovgivningen nu tager Initiativet og meget stærkt søger at fremme denne Sag, og som derfor kommer fortrinsviis lettere og hurtigere til det, end man tidligere har kunnet komme til Selveiendom, han vil ikke let vise sig den Op- gave voren, ret at benytte og have den Stilling, han derved har faaet, saa at en stor Deel af dem, der saaledes blive Selveiere, ville om en kort Tid gaae fra det, og Jorden komme tilbage til de større Pengemands Besiddelse og blive drevet, som jeg allerede har bemærket, af Forpagtere. Den Art Selveiendom derimod, som jeg kan tænke mig der skulde komme i vort Fædreland efterhaanden, det vil være den, der udvikler sig igjennem Noget, som jeg kunde tillade mig at kalde „frit Fæste“. Den forestiller jeg mig at ville komme i Skikkelse af Noget, som jeg ikke troer er forbudt i nogen Lov, men som jeg intetsteds har seet